

CENA 60 MK.

GAZETA KALISKA

Pismo codzienne, polityczne, społeczne i ekonomiczne.

CENA OGŁOSZEŃ:

Za 1 wiersz non. lub jego miejsce na str. 1.2.3. m. 300., w tekście m. 250. Nekrologi 300 mk. zwyczajne 150 mk.

Adres Redakcji i Administracji
Kalisz, Al. Józefiny 1. Tel. № 91.
Otwarta od 9—12 i od 2—6 po poł.

№ 229 (7268)

Niedziela, dnia 8 Października 1922 r.

Rok XXX

OAZA

Dla młodzieży dozwolone.

Początek codzienniej

1-szy seans o godz. 6.45, ostatni 9.15 w Sobotę i Niedziele 1-szy seans o g. 4.45 ostatni 9.15.

Od środy, dnia 4-go do niedzieli, dnia 8-go włącznie.

W obliczu śmierci

Wielki sensacyjno sportowo — amerykański dramat w 6-ciu aktach.

KTO NIE WIDZIAŁ — NIECH SPIESZY ZO BACZYĆ ELMO LINCOLNA I JEGO DALSZE DZIEJE.

KINO-TEATR

„Polonia”

Górnolaska (Wrocławska) 50.

Tylko 5 dni.

W dniu 5 października
OTWARCIE SEZONU.

Dawno niepodziwiane w Kaliszu obrazy wytwórni „Goldwyn Pictures” w New-Jorku wchodzi obecnie na ekran kino-teatru „Polonia” a pierwszy z nich p. t.

PAMIĘTNA NOC (Aut of the Storm)

niebawym dramat w 6 aktach ze słynnym — Ainsworthem

i jego uroczą Lady Castellon

w rolach głównych. Niebawym były przepych, przepięk-

Nad program! Występy gościnne amerykańskiego króla śmiechu HARLD LLOYDA. Początek seansów o godzinie 6 wieczorem w niedzielę i święta o godz. 3 i pół

Dr. P. KLINGER

SPECJALISTA

chorób wenerycznych i skórnych

(analizy krwi na syfilis) 1402

przyjmuje codziennie: od 9—10 i od 4—7, w niedzielę i święta od 11—1. Towarowa 3, I p.

Lekarz D-ta

HENRYK SOLNIK

choroby jamy ustnej i zębów.

Przyjmuje codz. od 9—1 i od 4—7 po południu
Towarowa 3 m. 17. 2605.

Doktor

S. WAŁCHOWICZOWA

ALEJA JÓZEFINY 13, FRONT, II PIĘTRO

Choroby wewnętrzne i dziecięce.

ANALIZY moczu, kału, płwocin, soku żółdkowego i krwi (na syfilis i inne.)

Przyjmuje od 9—11 i od 4—6 po poł.

ROZKŁAD JAZDY

pociągów osobowych od dnia 10-go października 1922 roku.

№ 1			№ 6			№ 4		
	prz.	odch.		prz.	odch.		prz.	odch.
Turek	—	5.00	Kalisz	—	17.00	Zbiersk	—	6.00
Grzymiszew	5.32	5.40	Żelazków	17.40	17.50	Grzymiszew	7.20	7.28
Zbiersk	7.00	7.30	Zbiersk	18.30	18.40	Turek	8.00	—
Żelazków	8.10	8.20	Grzymiszew	20.00	20.08			
Kalisz	9.00	—	Turek	20.40	—			
№ 7			№ 8			Pociąg № 7 ma połączenie z poc. № 513 Warszawa — Poznań o godz. 16.12 i z poc. Poznań — Warszawa o godz. 13.46.		
	prz.	odch.		prz.	odch.			
Turek	—	8.30	Opatówek	—	16.30	Pociąg № 8 ma połączenie z poc. № 6 w Zbiersku.		
Grzymiszew	9.02	9.10	Żelazków	17.10	17.20			
Zbiersk	10.30	11.00	Zbiersk	18.00	—			
Żelazków	11.40	11.50						
Opatówek	12.30	—						

Dyrekcja K. T. K. P.

Mam zaszczyt zawiadomić Sz. Kliencie, że objąłem

zakład krawiecki p.f. Bielski

Aleja Józefiny 8, I piętro, gdzie pod moim kierunkiem będą wykonywane wszelkie roboty w zakres krawiectwa wchodzące męskie, damskie i wojskowe, modnie, solidnie i tanio. Pracując szereg lat w wielkich firmach Warszawskich, będę mógł zadowolnić w zupełności gustu Szanownej Klienteli.

Z szacunkiem i poważaniem

Józef Majdański.

tyfikowania im tej decyzji. Turckie władze narodowe zajęłyby Trację wschodnią, sprzymierzeni zaś zajęłyby stręgę neutralną nad Marycą szerokości po 10 klm. na każdej stronie rzeki. Administracja Tracji została by bezwzględnie powierzona tureckim władzom narodowym; 3) Ewentualne środki przymusowe w stosunku do Grecji polegałyby na udzieleniu Turkom zezwolenia na przekroczenie cięśnin i wojskowe zajęcie Tracji wschodniej. Sprzymierzeni mieliby poczynić odpowiednie kroki, w celu zmuszenia Grecji do przyjęcia decyzji konferencji. Delegaci greccy, powiadomieni o warunkach układu, podobno oświadczyli, że nie mają potrzebnych pełnomocnictw wobec czego muszą się zwrócić do Aten po nowe instrukcje.

Miljonowe oszustwo w Polskiej Krajowej Kasie

WARSZAWA 6. Wczoraj w godzinach popołudniowych wśród licznych interesantów w Polskiej krajowej kasie pożyczkowej uwijał się jakiś młody, telegancki przodownik policji z liczbą 5 na kołnierzu. Nikt na niego nie zwracał specjalnej uwagi, sądząc, że policjant ten znajduje się tam służbowo. Wśród licznych interesantów był też w kasie pożyczkowej Icek Majer Alter (Nowolipki 28), do którego, gdy ten już załatwił wszystkie formalności miał podjąć w kasie 5 milionów mk., zbliżył się przodownik Nr. 5 i poprosił do komisarjatu, oświadczając mu, że jest aresztowany.

Alter usiłował przekonać przodownika, że mu si przedewszystkiem odebrać pieniądze, przodownik jednak nie zgodził się na to, ale przeciwnie odebrał od Altera numerki i oddał ja-

Na korzyść Pol. Tow. Czerwonego Krzyża

odbędzie się w niedzielę, dnia 8-go października 1922 roku w starym Parku Miejskim

Wielka Loteria Fantowa

Każdy kto pragnie wygrać konia, krowę, barana kozę itp. cenne przedmioty winien pospieszyć i spróbować szczęścia. — Orkiestra wojakowa. — Wejście do parku 100 mk. — Bilet na loterię 200 mk. — W razie niepogody loteria odbędzie się w tymże dniu w Sali Towarzystwa Muzycznego Parkowa № 3.

Początek o godz. 1 w poł.

Na korzyść Pol. Tow. Czerwonego Krzyża

Telegramy.

Sprawa Wschodnia

SMYRNA. Główne zasady podziwanego układu pomiędzy generałami koalicyjnymi a Ismetem paszą są następujące: 1) Ewakuacja strefy neutralnej nad Dardanelami przez obie strony, przy czym sprzymierzeni w dalszym ciągu zajmowałyby Konstantynopol, aż do ukończenia konferencji. Sprzymierzeni mieliby się zgodzić również na przywrócenie władzy gubernatorów cywilnych tureckich w departamentach Czanaku i Konstantynopola, 2) Grecy mieliby ewakuować Trację w przeciągu 9 dni, licząc od dnia no-

kiemuś mężczyźnie, który odgrywał rolę urzędnika kasy, by ten sprawdził, czy istotnie wszystko jest w porządku, mówiąc głośno, że chodzi tu o wykrycie fałszerzy pieniędzy, nie przypuszczał iż przodownik Nr. 5 jest przebiegłym oszustem.

Alter wyszedł z przodownikiem na ulicę i został poprowadzony do X komisariatu na ulicę Szpitalną.

Po dojeździe do domu, w którym znajduje się X komisariat, przodownik wszedł do korytarza i polecił aresztowanemu nie ruszać się z miejsca i czekać na jego przybycie, sam tymczasem poszedł na piętro, rzekomo do komisariatu. Właściwie jednak udał się na II piętro, gdzie jest urząd do walki z lichwą i spekulacją, przez który można przejść na korytarz wychodzący do bramy Nr. 2 przy ul. Przeskok.

Przez lokal wspomnianego urzędu wyszedł na ulicę.

Alter czekał blisko godzinę, nie mogąc się doczekać powrotu przodownika, zapytał posterunkowego, stojącego przed wejściem do sieni komisariatu, gdzie przekała się, że przodownika Nr. 5 tam wcale nie widziano. Rzekomy aresztant wszczął alarm i pobiegł czempredzej do Polskiej K.K.P., gdzie przekonał nie ku swemu przeobrażeniu, że jego 5 milionów już zostało podjęte przez tego który miał w ręku numerek, a który odgrywał rolę urzędnika Kasy.

Policja wszczęła energiczne dochodzenie, celem ujęcia fałszywego przodownika policji.

Przyjazd Naczelnika Państwa do Łucka

ŁUCK 7. W poniedziałek, dn. 9 października, przybywa do Łucka Naczelnik Państwa. Wizyta ta związana jest z uroczystością poświęcenia sztandaru 24 pułku piechoty.

Dymisja Gabinetu Czeskiego

PRAGA. Czeskie biuro prasowe donosi: dziś po południu została zwołana rada ministrów, która postanowiła o dymisji rządu. Prezydent dr. Benes udał się do Massaryka, któremu zakomunikował o podaniu się do dymisji gabinetu. Prezydent Massaryk przyjął dymisję gabinetu i prosił Benesa o podjęcie konferencji w celu utworzenia nowego rządu.

Przewiezienie Machnowej do Warszawy

WARSZAWA 7. Dzisiaj o godz. 7-ej wieczorem na dworzec Główny będzie przywieziona głośna atamanowa Machnowa.

Blok centrowy we Lwowie

LWOW. „Gazeta Poranna“ donosi: Z inicjatywy Polskiego Centrum podczas obrad dzisiaj w nocy osiągnięty został kompromis pomiędzy stronnictwami t. zw. środka. Do bloku zjednoczonych stronnictw należą: 1. Polskie Centrum lista Nr. 12, 2. Centrum Mieszcz. lista Nr. 12, 3. Unja Narodowa-Państwowa lista Nr. 10, 4. Klub Społeczno-Narodowy. Na zasadzie tego kompromisu desygnowani zostali na listę wojewódzka do senatu prez. miasta Neumann, b. minister dr. Władysław Stesłowicz, poseł dr. Henryk Koliszer, następnie pp. Starzyński, Krogulski dyrektor Służbiewicz inni: do Sejmu—dr. Bolesław Lewicki, redaktor Bronisław Laskownicki; na okręg lwowski—dyrektor Targ. Wsch. Marjan Tuński, b. prez. ministrów Antoni Ponikowski, b. prezes urzędu naftowego inż. Stanisław Widomski.

Napad rabunkowy na włoskiego wiceministra spraw zagranicznych

BERLIN. Biuro Wolffa donosi, że na włoskiego podsekretarza stanu w ministerjum spraw zagranicznych Tostiego di Yalamunut dokonano napadu rabunkowego w podróży z Genewy do Rzymu. W czasie napadu—kontynuje biuro Wolffa—wpadły sprawcom w ręce ważne tajne dokumenty, dotyczące umów angielsko-włoskich.

Reewakuacja z Moskwy

STOŁBCE. Na pograniczną stację Stołbce przybyły 3 wagony, wysłane przez delegację polską w mieszanej komisji reewakuacji i specjal. w Moskwie z archiwum wydziału ziemskiego b. ministerstwa spraw wewnętrznych w Petersburgu zawierającym tabele likwidacyjne.

Następny transport, zawierający akta departamentu Heroldji Królestwa Polskiego, część urzędzenia Zamku Łazienek, oraz meble kryte arrasami z 16 wieku, należące do kolekcji Zygmunta Augusta, jest już w drodze i w tych dniach nadejdzie do Warszawy.

W najbliższej przyszłości nadejdzie z Moskwy następny transport, składający się z części parafabryk, przeszło tysiąca dzwonów i części mienia, zdeponowanego w Towarzystwie Opieki nad Zabytkami w Moskwie.

Rezygnacja Dyrektora Generalnego Teatrów Miejskich

WARSZAWA 7. Dyrektor generalny teatrów miejskich p. Jan Lorentowicz zgłosił swe ustąpienie z zajmowanego stanowiska od dn. 1-go listopada rb.

Magistrat postanowił w dniu wczorajszym przyjąć rezygnację p. J. Lorentowicza i ułożyć warunki odszkodowania dla p. Lorentowicza.

Wpływy daniny

WARSZAWA 7. Wpływy nadzwyczajnej daniny państwowej do 1 sierpnia rb. wynosiły: w Kongresówce 31,4 miljarda, na Kremańsk Wschodnich 3 miljardy 673 miliony, w Małopolsce 15 miliardów 833 miliony, w Wielkopolsce z Pomorzem 13 miliardów 883 miliony, ogółem w całej Rzeczypospolitej 64 miljardy 604 miliony.

Tragiczny epilog pomysłowego oszusta

WARSZAWA 7. Dzięki energicznej interwencji policji śledczej, która pod kierunkiem naczelnika p. Sonnenberga przy współdziałaniu jego pomocnika p. Kuźnatowskiego zajęła się sprawą pomysłowego oszusta, dokonanego na osobie Icka Altera w PKKP., została w ciągu niespełna 24 godzin wyjaśniona, a główny jej aktor i autor widząc, że nie potrafi się z tej sprawy wycofać, odebrał sobie życie.

Po ujawnieniu oszustwa, spełnionego na Alterze, dyżurny agent policyjny stwierdził, że ów tajemniczy osobnik, kreślił się po lokalu PKKP. Na niego więc skierowane zostały podejrzenia, które jeszcze bardziej zostały ugruntowane żeznaniami Altera i posterunkowego policjanta Xgo komisariatu. Ustalono, że osobnik ten był funkcjonariuszem policji państwowej, Witold Kwiatkowski, mieszka przy ul. Przemysłowej Nr. 10 i prowadzi bardzo podejrany sposób życia.

Policja śledcza wydelegowała swych funkcjonariuszy do mieszkania Kwiatkowskiego. Mieszkanie było zamknięte i gdy agenci zastukali do drzwi wchodowych rozległ się w mieszkaniu, huk wystrzału.

W pokoju zastano Kwiatkowskiego z prześrzeloną czaszką, dającego słabe oznaki życia. Przed przybyciem Pogotowia Ratunkowego Kwiatkowski zmarł.

Z przeprowadzonego dochodzenia okazuje się, że Kwiatkowski był autorem całego oszustwa. Do pomocy wziął gospodarza mieszkania, krawca z zawodu, który odegrał w PKKP. rolę osobnika, któremu Kwiatkowski wręczył numerek na odebranie pieniędzy z kasy.

W mieszkaniu Kwiatkowskiego znaleziono 2 miliony marek gotówką, widocznie pochodzące z kradzieży.

Wspólnika aresztowano.

CENTRUM.

Ni centro praw, ni centro-lew
Lecz centrum bez okras,
To młodej partji pierwszy śpiew
Na przedwyborcze czasy.

Kto ma prawicy dawno dość
Za ciągły błąd po błędzie,
Kto do lewicy czuje złość
Należć do niej będzie.

Wszak wszyscy wiemy, jaki garb
Organizm szpeci zdrowy,
Więc „odbudować kraj i karb“
Jest hasłem partji nowej.

Dość brzegów nam wyszarpał nurt,
Dość posły się obity,
Więc miasto waśni, miasto burd
„Zespoimy w pracy siły“.

Tam, gdzie się słowo zmienia w dym,
I partja partje dusi,
Realnym, zdrowym hasłem tym
Przyklasnąć każdy musi.

NEMO.

Echa trzydziestolecia „Gazety Kaliskiej“

Oprócz wymienionych już poprzednio depesz, z powodu trzydziestolecia naszego pisma nadesłały życzenia: „Klub wioślarek w Warszawie“, dyr. Czarnecki ze Sosnowca, rejent Sikorski z Błaszek, Jakub Fajana z Warszawy, prezes syndykatu dziennikarzy we Lwowie B. Laskownicki, redaktor „Nowej Reformy“ w Krakowie M. Konopiński, współpracownicy „Nowej Reformy“, Wł. Prokiesz na czele, Prałat Jego Świątobliwości Ojca S-tego ks. Michał Ciesielski z Czesłochowy Konsul polski w Kolonii H. Stark i p. Rybnikoff z Saal.

Związek Przemysłowców kaliskich przy słownym adresie nadesłał na imię swego prezesa J. Radwana 100.000 marek do jego uznania.

Wreszcie znany ekonomista polski i redaktor „Dzięków Gospodarczych poroźbirowej Polski“, kaliszczanin Stanisław Aleksander Kempner nadesłał do założyciela „Gazety Kaliskiej“ Józefa Radwana list treści następującej:

„Kochany Józio! Dowiaduje się z gazet, że Ty ze swoją „Gazetą Kaliską“ obchodzisz 30-letnie zasług dziennikarskich. Z radością wstąpiłem się w echa tego jubileuszu, tak sympatycznie rozbrzmiewające ze wszystkich sprawozdań.

Jubileusz naszej serdecznej znajomości i koleżeństwa jest prawie jeszcze o kilkanaście lat starszy, sięga wszak r. 1878. Byłem też świadkiem Twoich pierwszych aspiracji literackich, jak i Ty, Kochany Kolego, moich. Dzisiaj obmyślając głęboko zesłaliśmy w dolinę życia. Ale, jak dowcipnie powiedział pewien filozof „jeden środek na to, by długo żyć—jest zestarzeć się...“ Nazywają Cię nestorem. I mnie niestety spotykają zaszczyty wyróżnień z powodu „najstarszeństwa“. Aż uwierzyć trudno! To też, gdy kreślę te słowa, by Ci złożyć najlepsze życzenia i symbolicznie uściśnąć dłoń, odnawiam w sobie czasy dawne i młodsze uczucia i wydaje mi się, że spełniam toast na rzecz pełnego werwy studenckiej serdecznego kolegi. Tedy jeszcze „ad multos annos“. Prawie wszystkie pisma społeczne i prowincjonalne, bez różnicy przekonań politycznych poświęciły serdeczne artykuły i wzmianki 30-lecie „Gazety Kaliskiej“.

Na szczególniejsze wśród nich wyróżnienie zasługuje „Kurjer Warszawski“ (J. Czempinski), „Kurjer Poranny“ (P. Magnuski), „Gazeta Niedziatkowa“ (T. Pudłowski), „Dziennik Gdański“, „Rozwój Gódzki“, „Goniec Częstochowski“, „Ziemia Sieradzka“ najbliższy i najstarszy nasz sąsiad na pierwszej stronie umieścił serdeczny wierszyk, który brzmi, jak następuje:

„Józefowi Radwanowi, Red. Gazety Kaliskiej na 30-lecie Jego pracy“.

Podać Polsce swojską pieśń,
Wywieść Naród z wrogich „dróg“
Podnieść miasto, podnieść wieś—
To mistrzostwo dał ci Bóg.

Kto pamięta carów bat
I opiekę dzikich hord —
Powie: „Polską rządził kat
Ze sztandarem krwawych mord“.
Kto w tych czasach ludzi ster
Mógł utrzymać—to był cud;
Tyś go dzierzył, bo ten ster
Nosił miano: „Polaki lud!“

Polską mowę i swojski kraj,
Tyś ukochał ponad świat;
„Głośno mów!“, „Bracie! daj
Swej Ojczyźnie z życia kwiat“.

Prasa—to Narodu duch.
Prasa—to Ojczyzny śpiew.
Prasa—to żołnierza druch
Spiesz na Ojczyznę zew.

Ty posiałeś prasy płon,
Tyś się zgodził krzyż ten nieść—
Przyjmij zatem z naszych stron
Za swą pracę—hold i cześć!

Hold ci składa Sieradz—gród
I Sieradzkiej ziemi Lud.

G. L.

12

Lista państwowa „POLSKIEGO CENTRUM” do Sejmu i Senatu otrzymała № 12. Wszystkie listy okręgowe „POLSKIEGO CENTRUM” i do Sejmu i do Senatu mają ten sam № 12. Dnia 5-go i 12-go listopada głosujcie w całej Polsce na № 12.

12

ODEZWA.

Stanisław Staszczyk Prezes Towarzystwa Królewskiego go Warszawskiego Przyjaciół Nauk, na posiedzeniu publicznym tegoż Towarzystwa dnia 30 kwietnia 1921 roku zdał sprawę z prac naukowych zgrupowania.

Zadaniem Towarzystwa, mówił Staszczyk, jest: Doskonalenie mowy ojczystej, zachowanie wiernie dzieł narodu i rozpoznanie wszelkich krajowych źródeł miopłodów z zastosowaniem ich do użyteczności publicznej.

Chlubną tradycję Jego i przykazania wzięło na swe barki Towarzystwo Naukowe Warszawskie, wznowione w 1907 roku i po dziś dzień ją kultywuje po mimo olbrzymich trudności finansowych.

Budżet Tow. Nauk. Warsz. na rok 1922, wypracowany z wielkim mozolem, przewidywał niedoboru:

67,192,842 mkp.

Niedobór ten byłby całkowicie pokryty dzięki po parciu sierżantów i wielkiej ofiarności społeczeństwa naszego, lecz niestety, wobec ciągłego spadku naszej waluty w stosunku do dewiz, zagranicznych, niedobór ten zwiększa się z każdym miesiącem, ba nawet — dniami.

W obecnej chwili powyższa pozycja budżetowa nie odpowiada zupełnie wymaganiom chwili bieżącej. Tow. Nauk. Warsz. znalazło się w sytuacji niezmiennej trudnej, ponieważ Wydział Nauk Min. W. R. i O. P. z powodu minionego przesilenia rządowego i finansowego nie jest w stanie pokryć powyższego niedoboru. I. N. W.

Powstaje więc tylko ratunek ze strony społeczeństwa polskiego przez szybką i wydatną ofiarność na rzecz Tow. Nauk. Warsz.

Do Was więc Rodacy i Przyjaciele Nauki zwracam się dziś z gorącym apelem, byście nie pozwolili zagasić tego płomyka światła, którego obca przemoc nie zdołała wydrzeć nam z piersi.

Bez udziału społeczeństwa polskiego nie może być Nauki Polskiej. Nie pozwolimy na zamknięcie Zakładów naukowych badawczych.

A więc — czynu.

Sekretarz Generalny

(—) — Kazimierz Stołchwo

Odpowiedź na zarzuty prawicy, skierowane przeciwko „Polskiemu Centrum”

Śmiertelnik, nieorzędujący się w skombinowanej grze zmagani politycznych, sądzi, że zbliżająca się akcja wyborcza przejdzie względnie spokojnie bez zwykłych udatków wyborczych jakimi są wzajemne na paści, rozbijanie wieców, obiewanie się wzajemnie kubkami pomoy i wstawianie przy pomocy prasy partyjnej w naiwnych czytelników, że wszystko, co nie sprzyja teorii Marksa, jest wściznictwem i chudogłóstwem i naodwrot, wszystko, co niezaopatrzone jest w markę N. D., nosi miano masonów, żydów, Niemców, i belwederczyków. Stało się inaczej.

Pierwsze torpoczy bojowe wystąpiła lewica, napałając, przy pomocy swych bojówek na wice Chrześcijańskie Jedności Narodowej, a podług nadchodzących wieści z kraju, Chrześcijańska jedność nie omieszkala odpłacić lewicy pięknem za nadobne. Ryciło jednak sprostowano się, że gdzieś sę dwóch bije, tam trzeci korzysta, gdyż zmobilizowane „Polskie Centrum” organizując swe komitety wyborcze i wysuwając program przyszłej pracy państwowej, trafiać za czoło coraz skuteczniej do przekonania społeczeństwa zarówno argumentami ogólnymi, jak i zwracaniem uwagi na skutki zacieklej walki partyjnej, toczonych pomiędzy prawicą i lewicą pragnących zamienić życie państwowe na arenę nieustającej próby sił.

Powodzenie Centrum wytrąciło z równowagi prawicę, która chociaż nie wyruszyła do jeneralnego ataku wypuściła jednak już pierwsze strzały zatrute z łamów swej prasy przeciwko „Polskiemu Centrum”

W szeregu artykułów, umieszczonych ostatnio w „Gazecie Warszawskiej”, „Gazecie Porannej” w Myśli Narodowej i w dziennikach prowincjonalnych, idących pod flagą Narodowej Demokracji, zapoczątkowano wstawianie w społeczeństwo, że właściwie Centrum i cały obóz umiarkowany to jest coś takiego, co nie ani zimne ani gorące, ani białe, ani czerwone — a prze to jako kierunek polityczny, niewyraźny — nie ma racji bytu, godzenie zaś w parlamencie prawicy i lewicy, walczących jak koguty i wywołujących ustawiczne alarmy i przesilenia rządowe, uważa za szkodliwą kompromisowość.

A jeśli tanim dowcipem chce szafować prawica, twierdząc, że Centrum nie jest ani białe, ani czerwone to doprawdy z tego porównania wynikające zestawienie barwy białej z czerwoną jako symbolu państwa

wowolności polskiej nie jest bynajmniej dla Centrum kompromitujące. Boć więcej u nas białe — czerwonych Polaków, jak czerwonych i białych razem wziętych.

Prawica głosi w artykule ostatniego numeru „Myśli Narodowej”, że wszystko to, co nie jest „blokiem Polaków” (czytaj komitetem Chrześcijańskiej Jedności Narodowej — „to są żydzi, socjaliści, rusini, Niemcy, karjera p. Piłsudskiego i część rozagi. owanych ciemnych chłopów”.

Czyż doprawdy uwierzy kto, że olbrzymi odłam polskiej inteligencji i duchowieństwa katolickiego organizujących w „Polskim Centrum” patriotycznie usposobionych włościan i robotników, na miło wyżej przytoczonych epitetów zasługuje? Czy uwierzy kto dzisiaj w Polsce, że poza Narodową Demokracją i jej filjami nie masz nic uczciwego i narodowo — myślącego? Chyba szaleńcem obłądu partyjnego i głupota wytył maczyć można tego rodzaju napaści.

Obok akcji prasowej stosuje N. D. inną jeszcze walkę. Przy pomocy t. zw. instruktorów ściślej mówiąc płatnych agitatorów, rozprowadza wiadomość, że Narodowe Zjednoczenie Ludowe zobowiązało się przy wyborze prezydenta głosować za Józefem Piłsudskim. Ma to rzekomo wynikać z tego, że przez Klubu, poseł Skulski nie zgodził się dać już obecnie oświadczenia na jakiego kandydata Zjednoczenie głosować będzie.

Każdy rozumny człowiek pojmie, że prezes Klubu w obecnym stanie nie może dać nikomu zapewnienia jak nowo wybrani posłowie zechcą się ustosunkować do kandydatur na prezydenta które nawiasem mówiąc nie są jeszcze nawet znane. To pewne jednak, że klub centrowy za kandydatami, wychodzącymi z obrotu nieustającej walki partyjnej głosów nie da. Minimum, którego Narodowe Zjednoczenie Ludowe wymagać musi od przyszłego prezydenta Rzeczypospolitej, jest właśnie jego ponad partyjność w roli głowy Państwa Polskiego.

Cały szereg zebrań politycznych inteligencji i wieców ludowych dowiodł, że idea centrowego programu pracy państwowej i hasła zgody wszystkich warstw społecznych znajdują coraz więcej zwolenników.

Polska Partja Socjalistyczna (Lista № 2)

1. Gardecki Zygmunt (sekr. Warszawskiej Rady Zw. Zaw.) 2. Michalski Mieczysław nauczyciel gimnazjum państw. w Kaliszu. 3. Chlebosz Walenty (kierownik kooperatywy robotn. w Kaliszu) 4. Kowalski Franciszek, krawiec z Wielunia. 5. Gajewski (zarządzający kooper. robotn. w Turku) 6. Dawidczyński Michał sekretarz Zw. zaw. w Kaliszu. 7. Switalski Stanisław kowal z Kalisza.

Narodowa Partja Robotnicza.

1. Maciejewski Franciszek (fryzjer z Kalisza). 2. Mucharski Antoni urzędnik Min. P. i Tel. 3. Składanowski Bronisław (inkasent gazowni w Kaliszu. 4. Kijak Hieronim. urzędnik.

Chłopskie Stronnictwo Radykalne.

1. Ks. Eugeniusz Okoń. 2. Fr. Pietrzak. 3. Antoni Ziemia. 4. Piotr Ogródowczyk. 5. Walenty Sterecki. 6. Michał Rybka. 7. Jan Sechil. 8. Ludwik Niedźwiedz (handlowiec).

Centrum Mieszczańskie (Lista № 14)

1. Wróblewski Julian (poseł do obecnego sejmiku). 2. Strzyżewski Zygmunt (adwokat z Kalisza) 3. Czapski Kazimierz (adwokat z Kalisza). 4. Wagner Ludwik, kupiec z Wielunia. 5. Stanisławski Wincenty, rzemieślnik. 6. Sulikowski Franciszek, doktor med. z Kalisza. 7. Berner Gustaw, 8. Łagiewska Marja. 9. Sikora Julian (kolejarz) 10. Schaub Aleks. (cukiernik). 11. Przedpełski Wiesław 12. Olbrych Zygmunt. 13. Trzęsowski Adam. 14. Krawczyński Michał.

Wyzwolenie (ugrupowanie lewicowe)

1. Baranowski Wincenty. 2. Dr. Alfred Fiederkiewicz. 3. Marcin Kałużny — rolnik z Kościelnej Wsi. 4. Stefan Adamek. 5. Sibera Józef.

Blok Mniejszości Narodowych Rzeczpospolitej.

1. Uszer Izrael Mendelsohn (poseł do sejmiku ustaw. 2. Wejzer Sirkiz (radny Zgierza. 3. Adolf Ulrych, pastor z Grodzic. 4. Stanisław vel Szcza Rosenberg. 5. Henryk Trenkler restaurator z Turku. 6. Hersz Szönfeld, właśc. domu z Kalisza 7. H. Panther (Turek). 8. Moryc Rein, kupiec z Kalisza. 9. Emil Gellert. 10. Jakew Szczeciński wł. drukarni w Kaliszu.

Poale - Syon i Cery - Sjon (ugrupowanie żydowskie)

1. Loker, redaktor z Warszawy. 2. Peker Majer lekarz z Warszawy. 3. Meremiński — Kossowski Izrael. 4. Jurio Abram, Samuel (dziennikarz z Warszawy itd — nikogo z Kalisza.

Żydowski robotniczy komitet wyborczy

1. Nachum Kafalkes, adw., radny warszawski 2. Lew Icek Juda, radny m. Warszawy. 3. Russbaum Antoni, dziennikarz ze Lwowa.

Ogólny Żydowski Związek robotniczy w Polsce przyłączył się do wyżej wymienionego Żyd. Rol. Kom. Wyb.

1. Erlich Hersz, radny Warsz. — dziennik. 2. Lichtenstein Izrael, radny w Łodzi. 3. Wassett Hill itd.

Komitety wyborczy Inwalidów i zdemobilizowanych żołnierzy.

1. Polak Jan, inwalida, rolnik prezes inwalidów w Turku.

Polskie Centrum (Narod. Zjedn. Lud.) Lista Nr. 12.

1. Piechota Szczepan (poseł do obecnego sejmiku). 2. Domagała Ludwik (kierownik preparandów nauczycielskiej. 3. Krzyżanowski Józef inżynier z Warszawy. 4. Walisiak Józef rolnik, poseł do obecnego sejmiku. 5. Krysztorski Józef (poseł do obecnego sejmiku. 6. Leonard Rojewski, burmistrz Wieruszowa. 7. Pstrokoński Antoni, nauczyciel gimnazjum w Kaliszu. 8. Tyliński Bogumił inspektor gminnego samorządu. 9. Szczepan Teodorczyk. 10. Nowacki Adam. 11. Maniewski Marcin. 12. Derda Piotr. 13. Czyżo Ignacy. 14. ks. Kan. Wacł. Bliński.

Vertex
Vega
Zakłady Elektryczne
Vertex
Warszawa, Marszałkowska Nr. 98

Listy komitetów wyborczych.

Termin składania list przez komitety wyborcze już minął. Listy kandydatów zostały już ostatecznie ustalone. W niniejszym podamy czytelnikom listy kandydatów w takim porządku, w jakim one w komisji obwodowej zostały złożone na ręce przewodniczącego p. Sędziego Bacciarellego.

Polskie Stronnictwo Ludowe (ugrupowanie lewicowe) złożyło listę z następującymi kandydatami:

1. Chwaliński Piotr, 2. Jagiello Fr. 3. Dlouhy Wacław (podpr.) 4. Kośla Adam. 5. Bartosik Miłkołaj. 6. Dubas Antoni. 7. Karczewski Adam. 8. Bruś Józef. 9. Weiner Marcin. 10. Wasik Wincenty. 11. W. Klimaszewski. 12. Kazim. Mazurek. 13. Maciaszczyk Adam. 14. Grupski Fr.

Chrześcijań. Jedność Narod. (chijena)

1. Henryk Radziszewski (profesor uniwersytetu, ekonomista). 2. Łazewski Boleśław, radca Najwyż. izby kontroli państwa. 3. Kawecki. Józef. 4. Binek Józef. 5. Koch Marcin. 6. Stawicki Franciszek. 7. Godlewski Feliks. 8. Krzywański Stanisław. 9. Witczak Władysław. 10. Zielenka Michał. 11. Ks. Wincenty Przygodzki. 12. Wierczak Karol. 13. ks. Stanisław Bilski. 14. dr. Antoni Karbowski.

Lista na posta do Sejmu.

Gmina Skrzyńki wystawiła swojego kandydata Stanisława Jarczyńskiego gospodarza z Koraszewia.

Komunistyczny Związek proletariatu Miast i wsi.

Wobec poddania całego komitetu wyborczego rekolekcjom w więzieniu na Tyńcu—listy kandydatów do sejmu nie wystawił.

Żydowski Demokratyczny Blok Ludowy.

Niniejszym zgłaszamy następującą Okręgową listę kandydatów do Sejmu Rzeczypospolitej Polskiej (art. 44 Ord. Wyb.):

1. Pryłucki Nojach, 1.39 redaktor Warszawa, Leszno 28.
2. Hirszkorn Samuel, 1.46, poseł na Sejm, Warszawa, Zielna 29.
3. Dawidsohn Józef-Hersz, 1.41, lekarz, Warszawa, Al. Jerozolimska 43.
4. Szabad Cemach, lat 57, lekarz, Wilno, Wielka Podhulanka 9.
5. Bupir Mojsiej, 1.54, artysta-naryz, Warszawa Nowolipie 14.
6. Wolkowicz Samuel, 1.28 dziennikarz, Warszawa, Al. Jerozolimskie 93.
7. Langbort Aron, 1.34, handlowiec, Wielka Stefanowska 10.
8. Fogelnest Bernard, 1.40, dyrektor fabr. Warszawa, Marszałkowska 15a.
9. Blankszejn Anna, 1.54, dziennikarka, Wilno, Zawalna 10.
10. Bejlin, 1.52, lekarz, Łuck, ul. Chłodna 3.

Poza nawiasem.

Nasza konstytucja pomyślana i przeprowadzona w duchu szczerze demokratycznym zapewnia każdemu mieszkającemu Polski pełnię praw obywatelskich. Najbardziej może istotne prawo obywatela, to czynne i bierne prawo wyborcze. To też ordynacja wyborcza do Sejmu i Senatu nie stwarza dla nikogo trudności w tej mierze, każdemu pozwala uczestniczyć w wyborach i każdemu daje możność obieralności.

Jedna tylko grupa ludzi została w poważnej części usunięta poza nawias. Mamy na myśli stan urzędnicy, a więc zastępcy obywateli specjalnie do służby publicznej ukwalifikowanych. Ordynacja wyborcza po stanowi bowiem, że urzędnik administracyjny, sędzia i urzędnik sądowy nie może kandydować w okręgu swego urzędowania.

Zdaje się że prawodawcom, którzy odnośnie postanowienia zamieścili w ordynacji szło o usunięcie ewentualnego działania osobisto—urzędowych wpływów i presji ze strony miejscowych dygnitarzy. Ależ na miły Bóg! Cel ten można było osiągnąć konkretnie, a nie przez wyłączenie z prawa kandydowania (a więc np. starosta urzędnik starostwa w ogóle urzędnicy t. zw. służby politycznej). Zapobiegłoby to ewentualnym gwałtom, a nie krzywdziłoby nikogo.

Tymczasem ogólnikowe postanowienie kwestii tak jak uczyniono to w naszej ordynacji, (z winy referenta, p. Dubanowicza), prowadzi do nonsensów. Nie może np. kandydować starosta górniczy, choć niewiadomo jaką presją mógłby on na swą korzyść wywierać. Nie może też jako urzędnik administracyjny kandydować np. inspektor szkolny, choć wolno to—zresztą bardzo słusznie—uczynić nauczycielowi ludowemu. Czasem postanowienie ordynacji jest już arcykomiczne. Tak np. odbiera ona bierne prawo wyborcze w okręgu urzędowania kanceliście jako urzędnikowi sądowemu. Nieprawdąż, jaki to straszny potentat... pan kancelista! Trzeba mu odebrać prawo wyborcze, bo sterroryzuje cały okręg!

Prawodawca układając „urzędnicze” postanowienia ordynacji, „przypominał sobie”, że istnieją przeciw funkcjonariuszom władz centralnych, a więc ministerstwu, których okręgiem urzędowania jest całe państwo. Dla tego też nie zastosował do nich rygoru ustawodawczego co do niemożności kandydatury w okręgu urzędowania. Uważał, że zrobi swoje — i był zadowolony.

Zapomniał on wszakże o jednej kategorii urzędników: o urzędnikach, których okręgiem działalności jest województwo, a którzy nie pełnią służby politycznej. Wynik tego „zapomnienia” jest taki, że urzędnicy owi pozbawieni są biernego prawa wyborczego na całym terenie wojewódzkim. W ten sposób uniemożliwia im się kandydaturę w ogóle.

Jako dowód powyższego niech służy fakt, że prezes Sądu p. Młynarski zmuszony jest kandydować w województwie kieleckim.

„Niedopatrzanie ordynacji jest niesłychanie krzywdzące i odbiera setkom czy nawet tysiącom zasłużonych obywateli prawo przyznane każdemu mieszkańcowi kraju, przyszyły zaś Sejm pozbawia wielu sił fałszywych, które by się tam bardzo przydały.

Pierwszym obowiązkiem nowej Izby winna być gruntowna korektura w tej mierze.

ODEZWA.

W dniu 24 września rb. na skutek odezwy Gwardjana OO. Franciszkanów ks. Madzura zebrano się grono pań w celu utworzenia towarzystwa opieki na ochronami.

W ciągu ubiegłego roku zlikwidowano trzy ochrony w Kaliszu.

Obecnie, gdy się kończy działalność Komitetu Amerykańskiego, a zarząd miasta nie udziela zasiłków, ostatnim dwóm ochronom grozi zamknięcie: ochrone „Ognisko” i ochrone św. Antoniego w SS Nazaretanek.

Wobec zbliżającej się zimy i wzrastającej z każdym dniem drożyzny smutny los czeka te biedne sieroty i dzieci najsłabszych rodzin, to głód, żebrani i przedwczesna śmierć.

Na to społeczeństwo nie może patrzeć obojętnie.

To też z pośród zebranych pań zapisały się 22 na opiekunki Towarzystwa Opieki nad ochronami i rozpoczną swą działalność zbieraniem składek w pieniądzu i produktach na książeczki wydane przez Komitet Towarzystwa.

Pójdą od drzwi do drzwi, kołacząc bo serce litościwych z tą nadzieją, że znajdą w nich odzwiek bratni miłości bliźniego i współczucia dla niedoli.

Królewskie wesele w Warszawie.

Jak donosi „Goniec Krak.” w niedzielę odbywało się w Warszawie niezwykle wesele. Król złodziei i kolejowych, zamieszkały na przedmieściu w Targówku, zasłużony działacz złodziejski, wynalazca specjalnego haku z linką do zarzucania na wagony kolejowe wydawał swą siostkę za mąż, również za znanego złodzieja kolejowego. Owego króla złodziei i kolejowych warszawskich jest nawet inwalidą złodziejskim i dla tego tem większej zażywa sławy. Postradał on nogę w czasie kradzieży (zarzucał wynaleziony przez siebie hak na wagon w czasie biegu pociągu, lecz hak nie zaczął się odpowiadająco, a złodziej wpadł pod koła pociągu i stracił nogę).

Wesele odbywało się w jednej z podmiejskich restauracji warszawskich. Gości było bardzo wiele. Damy wystrojone, panowie złodziejskie w frakach. Prezentów bez liku. Wino szampańskie lało się strumieniami. Na weselu zaprezentowane były wszystkie gatunki sztuki złodziejskiej: byli doinjarze, klawisznicy, bandyci, złodzieje kolejowi i t. d. Okna sali weselnej zasłonięte były gęsto, by ciekawie nie zaglądały do wnętrza, jednakże dźwięki muzyki ściegnęły liczne tłumy, które przysłuchiwały się huczej orkiestrze, przygrywającej braci złodziejskiej. Mimo elegancji jaka cechowała zewnątrz całe towarzystwo, do latywały z sali epitety i wyrażenia ordinarne w stylu złodziejskim, które ludność zebrana pod oknem restauracji w rozmaity, a często w dowcipny sposób komentowała. Policja zachowała się bardzo dyskretnie, gdyż nie przeszkadzała złodziejaszkom w żabawie.

KRONIKA.

— Z RADY MIEJSKIEJ.

Porządek dzienny posiedzenia Kaliskiej Rady Miejskiej w dn 9 października 1922 r. o godz. 6 wieczorem w sali posiedzeń Sądu Okręgowego.

1. Odczytanie protokołu z ostatniego posiedzenia.

2. Podział subsydjów pomiędzy różne instytucje społeczne i kulturalno-oświatowe.

3. Sprawa wyrażenia zgody na likwidację T-wa Aprowizacji miast Polskiej i Ziemi Wschodnich i na zmianę tegoż T-wa na Spółkę Akcyjną.

4. Wybór dwóch członków do Podkomisji Szacunkowej podatku dochodowego i 2 członków do Nauczania Zawodowego.

5. Wolne wnioski.

— SIOSTRY REDO W KALISZU dają Koncert „Poezja w Tańcu”. Dnia 17 bm. w sali Stow. Rzem. Chrz. przy ul. Piekarskiej odbędzie się koncert „Poezja w Tańcu”, który wy-

pełnią znakomite wszechświatowej sławy młodziutki artystki siostry Redo, prześlicznymi tańcami klasycznymi. W koncercie przyjmie udział „Trio Wilkomirskich”.

Program złożony z 6-ciu części z których obejmują: I część „Poezja w Tańcu”, Dziewczęta przy cysternie—muzyka Czajkowskiego, 2. Sen o mazurku—muzyka Chopina. 3. Swawola (taniec grecki) muzyka Chopina. II część „Kreacje Klasyczne”: 1. Legenda Staro-Indyjska—muzyka Chopina, 2. Fresk z grobowca Faraonów, muzyka Mendelsohna, 3. Ofiarny taniec z pochodniami, muzyka Liszta. III część Cykl „Bajki Wschodnie”: 4-ta część Cykl „Figurki z Sewskiej porcelany”, 5-ta część Cykl „Figlarne chochliki”, 6-ta część „Kreacje klasyczne Cykl „Rzeźby Staro-Greckie”.

Siostry Redo poraz pierwszy odbywają swe tournée artystyczne po Polsce przed wyjazdem na lat kilka do Ameryki i Australii.

Kosztownym strojem pań Redo wykonane zostały przez pierwszorzędną magazyni paryskiej.

Na żądanie publiczności panny Redo dopełnią programu wykonaniem szeregu deklamacji w języku polskim i francuskim.

— WIELKA FANTOWA LOTERJA, która miała się odbyć w ubiegłą niedzielę, odbędzie się dziś o g. 1 pp. w Starym Parku, w razie nie pogody w sali Tow. Muzycznego ul. Parkowa. Dzięki poważnym fantom, jak koń, koza, krowa, 12 baranów, cielęta itp., powodzenie loterii jest zapewnione.

— KONCERT M. WILKOMIRSKIEGO.

W sobotę, dnia 14-go października w sali Tow. Muzycznego (Parkowa 3)). odbędzie się koncert recital skrzypcowy Michała Wilkomirskiego, akompaniuje Marja Wilkomirska. Na program złożą się utwory Bacha, Beethovena, Czajkowskiego i Glazunowa.

Bilety wcześniej do nabycia w cukierni pana Mayera. Początek o godz. 8 wieczorem.

— TOW. ODBUDOWY m. KALISZA.

Dziś dnia 8 bm. o godz. 7-ej wiecz. w lokalu p. Schaubha I piętro, odbędzie się zebranie Towarzystwa Odbudowy m. Kalisza, na które uprzednio prosi swych członków ZARZĄD.

— REKORD — ŚWIAT KOBIECY.

Najpopularniejsze dziś nasze pismo kobiece, przy nosi w numerze październikowym prawdziwe skarby w ilustracjach i tekście. Wiele 70 modeli jesiennych sukien, kostiumów, bielizny e.t.c. przesłane roboty ręczne, korespondencję z zagranicy (Paryż—Deauville) pogadanki o modzie Gorset, kapelusze, poradnik kosmetyczny Usta, dział Dobra Gospodyni o grzybach, menu, poradnik gospodarski, piękną nowelkę i t. p. Przeglądając ten numer rozumie się na czym polega ta ogromna poczytność tego pisma.

— S. P. BOHDAN BRONIEWSKI.

Dnia 4 bm. zmarł w Warszawie po długiej chorobie ś. p. Bohdan Broniewski. Obok niedawno zmarłego Juliana Tułoczeki, odegrał on wielką rolę w stworzeniu i rozwoju przemysłu cukrowniczego w Polsce. Jako długoletni dyrektor cukrowni „Lublin” i współzałożyciel innych cukrowni w Lubelskiem, związanych później w syndykat, ś. p. B. Broniewski, dzięki wielkim zdolnościom i pracy, dorobił się znacznego majątku, nabył dobrą Garbów i zbudował tam własną cukrownię. W życiu politycznym wziął późno udział wstępując do gabinetu p. Steczkowskiego w charakterze ministra przemysłu i handlu i odgrywał tam wybitną rolę, a często nawet zastępował premiera. Ostatnio ś. p. Broniewski znów zamierzał powrócić do czynnej polityki i kandydował do senatu.

— AUTOMATYCZNE DROŻENIE CIASTEK.

W ciągu ubiegłych miesięcy ciastka w kaliskich cukierniach prawie że automatycznie co miesiąc drożeją. Oto od wczoraj słodki ten produkt z ceny 80 mk. za ciastko podniesiono do 90 mk. za sztukę.

— Z TARGU.

Na wczorajszy targ zwieziono produktów w dużej ilości żądając iście paskarskich cen. Za masło żądano 3,300 mk., za kwartę, za jajka 1,300 mk. za miedel dokładnie 100 mk. za sztukę. Tańsze nieco były owoce, które zwieziono w olbrzymiej ilości. Dużo i po cenach względnie niskich, było grzybów do marynowania. Ukazały się również borówki, za które żądano 600 mk. za litr.

— MECZ U. K. SP. — SOKIŁ. 3:1.

Mecz rozegrany na boisku w Nowym Parku pomiędzy wymienioną drużyną zakończył się zwycięstwem Sokiła w stosunku 3:2. Do przerwy rezultat wynosił 1:1 Rogów 5:3 dla Ucz. Koła Sport.

— CUKIER NADSZEDŁ DO KALISZA.

Dowiadujemy się że w piątek nadeszły do Kalisza dwa wagony cukru, otrzymane z min. Skarbu dzięki staraniom refer. Magistratu p. Jankowskiego. Cukier ten znajdzie się w rozprzedaży w początkach przyszłego tygodnia.

GRUZY NA CHODNIKU.

Na chodniku przed domem Nr. 4 przy ul. Lipowej w czwartek wieczorem wskutek czynionego tam remontu nagromadziło się wiele gruzu, który nie tylko tamował zwykłą komunikację, ale wskutek ciemności mógł się stać przyczyną kalectwa. Właściciel powinien w takim wypadku miejsce także ogrodzić płotem, względnie gruz usunąć.

RAUT.

W środę b.m. odbędzie się w sali Tow. Muzycznego raut, urządzony staraniem Komitetu dla budowy Osady Skautowej żyd. Związku Hasomer-Hasair. Wobec obfitego programu, w skład którego wchodzi tak ciekawe numery: jak szopka na tle życia społecznego w Kaliszu „jazz-band i t. p., żańte resowanie się rautem jest duże.

Bilety do nabycia w księgarni p. Gryna, w dzień przedstawienia przy kasie. Młodzież płaci połowę.

KALISZ SVOIM AKADEMIKOM.

W niedzielę odbędzie się kwesta na rzecz pomocy niezamożnym studentom pod egidą Kalisz swoim akademikom, akcję tą wszczętą przez patronat Akad. Koła Kaliszian ze względu na jej doniosłość gorąco polecamy wszystkim bez wyjątku mieszkańcom Kalisza Państwo nasze w zaraniu swego rozwoju potrzebuje bardzo wielu ludzi nauki. Dajcie więc by oni wam dać mogli.

NADESŁANE.

Złożone na moje ręce przez Związek Przemysłowców Kaliskich—100.000 marek przeznaczam na Sierociniec w Liskowiei w imieniu ofiarowanej instytucji składam serdeczne „Bóg zapłać Czcigodnym Ofiarodawcom“.

Kalisz, dn. 4 października 1922 r.

JOZEF RADWAN.

NADESŁANE.

Muszę zaznaczyć, że z p. Kw. nie miałem i nie mam zamiaru polemizować, gdyż p. K. należy do kategorii ludzi, z którymi wszelka polemika jest niemożliwa. Dobrze jest, gdy się ścierają dwa przeciwnie sobie prądy, ale z ludźmi uczciwymi

i dobrym wychowaniem, a p. K. jeżeli nie obydwoch wymienionych przymiotów, to ostatniego napewno jest brak. I dla tego winien p. K. najwięcej się gniewać na tych, którzy mu takie wychowanie dali.

P. Kw. proponuje, abym zmienił nazwę swego fachu na.... „perfidalno-krotochwilny“ P. Redaktorze, czy ta nazwa niepasuje lepiej na nagłówek dla pańskiego organu? Niech P. zwróci uwagę, jakie to trafne: „Głos Kaliski“ perfidalno-krotochwilny“ Jak Pana szanuję, robi p. in interes: bo chrześcijanie więcej będą go kupować, jak żydzi.

Pan pisze: jeżeli jestem jeszcze uczciwym człowiekiem. Tak panie obrońco lotrzyków. Jeszcze jestem takim, jakim byłem, a to dla tego, że Pan i jemu podobni apostołowie, nie zdołali z drogi uczciwej mnie sprowadzić. Prawda, że obcowałem w ciągu 3 1/2 roku w więzieniu, 9 lat na Syberji wśród różnych mętów społeczeństwa polskiego i ruskiego, ale takiego egzemplarza, jak Pan, to mówię otwarcie, że nie spotkałem.

Biedny Panie Kw. jak widać z tego co Pan pisał do mnie, to można stwierdzić, że na zdrowiu co dzień, to silniej Pan zapada. Obym był złym prorokiem, ale ja przewiduję fatalny koniec tej choroby. Niechac się do tego przyczyniać, postanowiłem nie wywoływać wilka z lasu i z P. Kw. więcej nie polemizować.

Fr. MACIEJEWSKI.

OFIARY:

Ofiary na odnowienie kościoła franciszkańskiego w dalszym ciągu złożyli:

PP. F. Karśnicki 60,000 mk., Niemojowscy (Mar chwacz) 50,000 mk., Ig. Chrystowski 50,000 mk. Bank Przemysłowców (Szyszczynski) 53,000 mk. L. Kreczu nowicz 50,000 mk., Zw. Chrze. Wóz i Szt. 30,000 mk., Mittelstaedt 30,000 mk., L. Jarecki 30,000 mk., J. Kempner 30,000 mk., Sodalicia 29,500 mk. Jan Kin dler 25,000 mk., Szarzyńska 25,000 mk., Cech Murar ski 25,000 mk., Zdzitowiecka Stefania 20,000 mk., W. Waszak 20,000 mk., Chrzanowski (domin. Jastrzę bnikii) 20,000 mk., Mystkowski Kz. 15,000 mk., St. Herbich 10,000 mk., Franciszek i Leokadia Herbi chowie 10,000 mk., J. Tesiorowski 15,000 mk., K. Karśnicka 10,000 mk., Klimas T. 5,000 mk. Madzur kówna 5,000 mk., J. Gabrjelski 5,000 mk. J. Holtz

5,000 mk., Plichtowski 5,000 mk., W. Fomici 10000 mk., Michalski (piekarz) 5,000 mk., Ciemiejewscy 50 000., mk., Krawczyk Michalina 5000 mk. Gottfried 5,000 mk. St. Kawczyński 5,000 mk. Bracia Kowalscy 10,000 mk., Spółka Z—beton. 5000 mk., W.J. Rudowicz 5,000 mk., Kaniewscy 5000 mk., J. Kowalski 10,000 mk., Michałkiewicz 5000 mk., Cegielnia Czasz ki“ 5,000 mk., H. Łodzińska 5000 mk., J. Adamiec 5,000 mk., (po raz drugi), Stankiewicz 5000 mk., (po raz drugi), Cz. Karczewski 5,000 mk., Kozuchowski 5,000, Robotnicy fabryki nici na ręce p. Ant. Zalepy 14,510 mk., J. Szutkowski 5 000 mk., Dr. Po morski 5,000 mk., Łagiewska 5,000 mk., Radajewski 5,000 mk., Bukowiński 5,000 mk. M. Fiszer 10000 mk., Bank Handlowy 10,000 mk., Buczkowski Jan 10,000 mk., (po raz drugi) Safarzyński 5,000 mk., Cukiernia Sz. i Kozłowski 5,000 mk., (co raz trzeci) Kurowski 5,000 (po raz drugi), J. Popiołek 5000 mk., (po raz drugi), Czapliński St. 6,000 mk., Mrowiński Z 15,000 mk., Ginter 10,000 mk., (po raz drugi), Związek Bławatników 40,000 mk., P.B. Kom. 5,000 mk., Leon Kościński 5,000 mk., R. Fiszer 5,000 mk. mniejszych ofiar jest 60,990 mk..

Szanownym Ofiarodawcom serdeczne „Bóg zapłać“ składa:

ks. Maurycy Matczurek,
gwardjan OO. Franciszkanów.

2112
MANICURZYSTKA
„MARJA“
Przyjmuje od 10-12 od 3-6. — Kościuszki 15.

Składajcie ofiary
na inwalidów wojennych.

Dla dogodności klientów zaopatrzyłem swój skład na sezon zimowy w najlepsze gatunki różnego rodzaju

FUTRA

2752 **męskie i damskie.**

Przyjmuje wszelkie roboty w zakres kuśnierstwa wchodzące, oraz reperacje. — Robię zmiany, kupuję różne skł. sukrowe oraz używane futra. — Płacę najwyższe ceny.

Firma egzystuje z powołaniem **Józef Bigeleisen**, od roku 1894. Browarna 3, oficyna, II p. Tel. 159.

DŁUGOLETANIA

Łódzka INTROLIGATORNIA

H. SZTYFTA w Kaliszu, ulica Nowa 12.

Wykonuje szybko i dokładnie wszelkie roboty introligatorskie, jako to: KSIĄŻKI HANDLOWE, KSIĄŻKI DLA BIBLIOTEK, KOLEKCJE ROBOTY GALANTERYJNE. — OPRAWA OBRAZÓW.

Ceny przystępne. Właściciele: B-CIA KRUTJAŃSCY.

Przyjmę uczennice 2745 **Lekcji angielskiego i francuskiego** udziela profesorka szkół i kursów językowych. Wiejska 14-7.

na stancję.

E. Skrzewska, Wrocławska 54. Od 12-1 i od 5-6. 2721

Ból głowy, migrenę, neuralgię usuwają powszechnie znane proszki z „kogutkiem“, **Migreno Nervosin**. — Ładac w aptekach i składach aptecznych proszków z „Kogutkiem“. 1919

Poszukuję

inteligentnej panny 'do dzieci. Wiadomość ulica Fabryczna 3, p. Szajnik. 2746

Plac

24000 łokci **sprzedam** tanio przy ulicy Wodnej, przyległy do Prosny. Al. Józefiny 1. Musiałowicz.

Majętność Czerwiński p. Gołuchów, pow. Pleszew ma na sprzedaż **100 macior kotnych rasy HAMPSHIRE.**

Zgłoszenia przyjmuje 2729 **ZARZĄD.**

Zginął dowód osobisty wydany przez magistrat miasta Kalisza, oraz karta odroczenia wydana przez PKU w Kaliszu na imię Józefa Kędzierskiego rocz. 1892, metryka urodzenia wydana w Kaliszu na to samo imię.

Zgineła karta powołania wydana przez PKU. w Kaliszu rocz. 1902, oraz paszport wydany przez urząd gm. Pamięcin na imię Andrzeja Francka.

Koźminek ma do sprzedania **chryzantemy, cyklameny, primule.**

Kuśnierka mistrzyni

cechowa, b. pracownica pierwszorzędných firm zagranicznych i krajowych, wykonuje wszelkie roboty kuśniersko-krawieckie jakoto: palta, okrycia, mufki, kołnierze i wszelką galanterię podług najnowszych modeli

„ZOFJ“ Wrocławska 13, dom p. Szmidta Wejście przez sklep mechanika. 2525

Polecam:

„Legionkę“ tytoń do papierosów, 50 gr.—600 mk.

„Baśkę“ org. angielski tytoń do fajki.

„Żek“ (Shag) do fajki, Kto pali ten chwali. 2759.

Fabryka tabaki JULIAN KRÓL, BYDGOSZCZ.

Subagen

bardzo zdolny poszukiwany do sprzedaży przedzwy angielskiej i „cambric“. Pierwszeństwo branzystom. Szczegółowe oferty do Domu Agenturowo Handlowego J. Elbinger Warszawa, Senatorska 6. 2766

Wielka wysprzedaż gotowych ubiorów.

W razie gdyby ceny naszych gotowych ubrań nie okazały się o połowę taniej od cen rynkowych **przyjmujemy z powrotem**. Ubrania wysyłamy bez zadatku po otrzymaniu adresu.

Dziesiątki tysięcy osób przekonało się że najtańszym źródłem gotowych ubiorów jest

„Warszawska konkurencja“

dowodem czego świadczą tysiące listów napływających z gorącymi podziękowaniami za solidność i taniość naszych towarów, a Pan dotychczas nie wykorzystał tej możliwości, nie bacząc na to, że nic nie ryzykując może Pan gustownie i tanio ubrać siebie i rodzinę, gdyż przyjmujemy z powrotem nasze ubiory i zwracamy pieniądze o ile nasze ceny nie są o połowę tańsze od cen rynkowych.

Spodnie gotowe mkp. 4500

Spodnie got. czarne, granatowe, szare lub w innych kolorach gładkie lub w krótkie

cena za 1 parę mk. 4500.
Gatunek „B” 6000.
Spodnie gat. „C” z bos. „lepszych fabryk:

cena za 1 parę mk. 7200.
„ „ „D” „ „ 1 „ „ 9600.
„ „ „E” „ „ 1 „ „ 12500.
„ „ „F” do ubrań wizyt. 10000.
czarne tło białe paski 10000.
„ czysto kamgarnowe Mk. 12800, 14500 i 17000.

Ubranie gotowe mkp. 22.500.

z dobrego wełnianego modnego materiału we wszystkich kolorach mk. 22500.

z lepszego materiału „ 25000.

wykwintne „ 27000.

Gatunek „A” angielski materiał 35000.

„ „B” 50000.

PALTA GOTOWE.

w dobrych zimowych materiałach, fasony ostatniej mody we wszystkich kolorach.

Fasony kimonowe lub reglany:

Gatunek „A” mk. 30000.

„ „B” 34500.

„ „C” 39500.

„ „D” 48000.

KURTKI WATOWE.

Bardzo ciepłe i praktyczne mk. 22000.

wyższego gatunku „ 25000.

Suknia trykotowa letnia, bardzo praktyczna nadająca się na każdą figurę, pięknie przybrana we wszystkich kolorach. Cena mk. 5000.

Suknie szewiotowe ostatniej mody w najlepszym gatunku haftowane podług najnowszych wzorów nadające się na każdą figurę we wszystkich kolorach

marek 7500.

Sportowe lub z frendlami „ 8500.

Kimonowe lub z kłapkami „ 10500.

Tuniki „ 12400.

Spódniczki szewiotowe plisowane „ 7000.

Suknie jedwabno-trykotowe: gotową sukienkę z najlepszej jedwabnej trykotiny we wszystkich kolorach mk. 24000, gatunek „B” z haftem mk. 27500.

Sweatry za mk. 5000, we wszystkich kolorach gat. „A” mk. 5000, wełniane: gat. „B” mk. 10000, gat. „C” 16000, gat. „D” mk. 22000, gat. „E” mk. 30000.

Przy zamówieniach prosimy podać miarę c/m szerokość talii i długość.

Bez ryzyka! Aby każdy mógł bez obawy i ryzyka tanio i gustownie się ubrać postanowiliśmy towary, które się nie podobają przyjąć z powrotem i natychmiast zwracać pieniądze.

Zamówienia wysyłamy pocztą za pobraniem (zaliczenie) płaci się przy odbiorze. Opakowanie na rachunek zamawiającego.

Zamówienia prosimy adresować bezpośrednio **Warszawskiego Składu Fabrycznego**

„Warszawska konkurencja“

[Sp. z ogr. por.]

Warszawa, Zielna 51 (9) róg Królewskiej, telefon 175-91.

Za nasze gotowe wyroby otrzymujemy codziennie wiele podziękowań. 2762

Dom Rolniczo-Komisowy Pinkowski i S-ka

SKALMIERZYCE,

Ulica Hallera 1. — Telefon № 46.

Poleca

po cenach konkurencyjnych do natychmiastowej dostawy w partjach wagonowych:

zboże, ziemniaki, słomę i siano prasowane, wołyńskie

1-ej jakości, drzewo opałowe i wszelkie inne ziemiopłody.

Kupuje: WEŁNĘ

I PŁACI NAJWYŻSZE CENY.

2699

Wielka tania wyprzedaż resztek !!!

(Wyprzedaż resztek odbywa się w naszej Spółce DWA RAZY w roku.)

Chcąc dać możliwość wszystkim czytelnikom Gazety Kaliskiej skorzystać nabycia tanich resztek, które zostają ze sztuk wielkich **starych zapasów**, postanowiliśmy wysłać każdemu czytelnikowi Gazety Kaliskiej po cenie własnych kosztów następujące: (Resztki podzielone są na 5 gatunków i nadają się na śliczne męskie ubrania, kostjomy damskie lub płaszcze i pokrycie bekiesz lub futra. Resztki te są z materiałów ubraniowych pierwszorzędných fabryk, czysto wełniane, pełnej szerokości we wszystkich kolorach.)

Ze sztuki sprzedawane były u nas po:

Gatunek „A” Mkp. 15900 za 3 metry
„ „B” 17900 „ „ „
„ „C” 21500 „ „ „
„ „D” 25800 „ „ „
„ „E” 29700 „ „ „

7000 za 1 metr.
8000 „ „ „
9000 „ „ „
10000 „ „ „
12000 „ „ „

Do każdej resztki na żądanie klienta wysyłamy komplet podszewki pod marynarkę, kamizelkę, spodnie, kieszeni i do rękawów po mkp. 6500—wyższy gatunek po mk. 8000—i najwyższy gatunek po mk. 9500.

Resztki na palta jesienne lub zimowe.

Gatunek „A” mkp. 22500 na palto
„ „B” mkp. 26500 na palto
„ „C” mkp. 32900 na palto
„ „D” mkp. 36500 na palto
„ „E” mkp. 41500 na palto

Materiały te są grube, miękkie w ładnych kolorach, na lewej stronie mają kratę zamieniającą podszewkę.

Wysyła się pocztą za pobraniem. (Płaci się przy odbiorze). Opakowanie i przesyłka od 1 do 3-ch resztek mkp. 1000.

Uwaga! Przy zamówieniach na tę **tanią** sprzedaż resztek **obowiązkowo** jest załączyć w liście przy zamówieniu następujący kupon.

**Wyciąć
i załączyć
do
listu.**

KUPON na tanią sprzedaż resztek.

w Warszawskiej Spółce Manufakturowe, Warszawa, Jasna 18-20.

Ważne: Październik-Listopad.

Czytelnik Gazety Kaliskiej Imię i Nazwisko _____ poczta _____
wice _____ № domu _____ powiat _____ ziemia _____

Baczność! Kupon powyższy służy na nabycie tych tanich resztek i jest ważny tylko na przeciąg tych dwóch miesięcy. Jesteśmy pewni że czytelnicy Gazety Kaliskiej otrzymawszy od nas taką lub kilka resztek, zostaną naszymi stałymi klientami i będą niezawodnie żądać innych towarów, które są opisane w nowym cenniku, a takowy dołączamy do każdej resztki bezpłatnie.

Zamówienia wraz z dołączonym kuponem nadsyłać pod adresem: **Warszawska Spółka Manufakturowa, Warszawa, Jasna 18-20, Telefon 243 81 i 171-28.**

Przybywających do Warszawy osobiście prosimy o przedstawienie przy kupnie powyższego kuponu. **UWAGA:** W razie gdy wysłany towar się nie spodoba, zamieniamy na inny lub zwrócimy pieniądze niezwłocznie. 2723

UDZIELAM

lekcji języka

angielskiego

wiadomość ul. Kościuszki № 20 m. 5
Od godz. 9—10 rano i od godz. 7—8
wieczorem. 2660

Osoba inteligentna poszukuje miejsca.

Na spłaty dogodne, miesięczne
dostarczamy

książki, obrazy i gry.

NOWY OBSZERNY KATALOG

nadesłaniem 80. mk. **Adres:** z 2-ch letnią praktyką poszukuje posady do dzieci. Wiadomość w redakcji Gazety Kaliskiej. 2734
Księgarnia Wydawnicza Polska, Poznań, Ratajczaka 11 a:
Hurtownie kalendarze Mar., książki do nab., pocztówki z wid., papiery i inne artyk. piśm. tanio do nabycia.

Freblanka